

Ökad lokal odling kan ge självförsörjande städer

Fem procent av Malmö stads odlingsbara mark skulle kunna räcka för att odla grönsaker till hela stadens befolkning. Som mest skulle 14 procent behövas. Det visar en ny uppsats från Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp.

Publicerad 1 år sedan - Foto: Jenny Eriksson. David Ivarsson, trädgårdsingenjör men också odlingsintresserad stadsbo, har räknat ut hur mycket mark som behövs för ge mat på bordet åt Malmöborna.

Jenny Eriksson

Det är trädgårdsingenjören David Ivarsson som har gjort uträkningen i sin kandidatuppsats. Han hade läst rapporter med liknande beräkningar från städer i andra delar av världen, och insåg att det inte fanns några siffror framtagna för Malmö eller andra svenska städer.

David Ivarsson är själv odlingsintresserad och bor i stan, och har länge tyckt att stadsodling är intressant. Han pratar om att det är ett ganska modernt påfund att inte odla så mycket i stan.

– Ända fram till 1960- och 1970-talet spelade stadsodling en stor roll i svenska städer, säger han.

Och i många andra länder är odling av mat till befolkningen en självklar del av stadens liv, inte minst som ett sätt att försörja sig. I städer som Shanghai och Beijing produceras så mycket som 75 respektive 85 procent av alla grönsaker inom en mil från där de konsumeras.

– Det är fascinerande ur ett praktiskt perspektiv, att det går att klämma in stadsodling i några av världens största städer, säger David Ivarsson.

Han ville därför inte bara läsa om hur andra städer har gjort utan ta reda på hur det skulle kunna se ut i Malmö.

– En kritik som framförs ibland är hur stor roll stadsodling egentligen kan spela.

Att den kan bidra till social hållbarhet i en stad, det finns belagt i forskning. Den kan till exempel ge ökad hälsa, göra bostadsområden mer attraktiva och öka integrationen. Men går det att odla i en sådan omfattning i en stad som Malmö att miljöbelastningen minskar, genom att de grönsaker vi äter helt produceras lokalt? Det ville David Ivarsson ta reda på.

Han har undersökt siffror över hur mycket grönsaker vi i Sverige i snitt äter, jämfört med statistik över skördar, och sedan tittat på de ytor som enligt Malmö stad finns att odla på.

– Det skulle gå att räkna på all matproduktion, men jag valde att titta på grönsaker. Det beror dels på att det är grönsaksodling jag kan och dels på att det spelar stor roll var grönsakerna produceras. Energiåtgången efter skörd är väldigt stor med kylkedjor och transporter. Därför finns det stora miljömässiga vinster att göra på att odla grönsaker lokalt.

Hans uträkningar visar att om man skulle odla på alla de ytor inne i stan som fastighetskontoret i Malmö har pekat ut som lämpliga, så skulle det räcka till att täcka 13–25 procent av Malmöbornas behov av grönsaker, beroende på vilken odlingsmetod som används.

– Men det finns också mycket åkermark inom Malmö stads gränser. På den marken skulle det räcka med att odla på 5–14 procent för att täcka hela Malmös årliga behov av grönsaker. Det är särskilt intressant, för inne i staden är marken i ständig konkurrens på grund av förtätning, men det finns en policy att inte bebygga åkermarken utanför trafikleden Yttre ringvägen. Det vore intressant att se om det går att främja grönsaksodling där.

Resultatet av studien gjorde honom positivt överraskad.

– Jag hade inte riktigt någon aning om vad jag kunde vänta mig. Det är jätteroligt att se att det går att åstadkomma, för det blir ett realistiskt mål att sträva efter.

Han hoppas att Malmö stad ska göra mer för att främja odling inom kommungränsen.

– Malmö vill ju gärna vara en stadsodlingsstad, men när det kommer till faktisk grönsaksproduktion finns det väldigt mycket mer att göra. Det finns andra städer, som Göteborg, som jobbar mycket mer aktivt med den här frågan. De har bland annat med mycket mer fördelaktiga arrendeavtal.

Än så länge består den största delen av stadsodlingarna i Malmö och andra svenska städer av gemenskapsodlingar och koloniodlingar. Men för att en stad ska kunna bli självförsörjande på grönsaker krävs en mer kommersiell satsning, menar David Ivarsson.

– Gemensamhetsodlingar tillför mycket på det sociala planet, precis som koloniodlingarna. Men när det kommer till att producera grönsaker i stor volym behövs odlingar som det går att få lönsamhet i.